

Zpráva z konference Filozofie za horizontem událostí

Report from the Conference Philosophy Beyond the Event Horizon

Tereza Nečasová

Datum konání: 14. listopadu 2022

Místo konání: Katedra filozofie, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita

Odkaz na program: <https://filozofie.phil.muni.cz/konference/fzhu>

Dne 14. listopadu 2022 od 10 do 15 hodin probíhal na Katedře filozofie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně třetí ročník studentské konference Filozofie za horizontem událostí, jejímiž organizátory byli doktorští studenti oboru filozofie na této katedře. Cílem konference bylo představit nová témata z různých oblastí filozofického zkoumání, případně představit témata klasická z nové perspektivy. Některé z přednesených příspěvků navíc přesahovaly filozofický rámec a jejich témata se prolínala i s jinými vědními obory, jmenovitě fyzikou, genetikou, lékařstvím nebo psychologíí. Konference si kladla za cíl také seznámit magisterské a doktorské studenty s tématy a metodologií kolegů z jiných univerzit. Konference byla rozčleněna na úvodní část a čtyři přednáškové bloky týkající se konkrétních oblastí filozofie. První dva se týkaly etiky, třetí ontologie a čtvrtý logiky a filozofie myslí, každý z bloků obsahoval dvě přednášky. Program a seznam příspěvků je umístěn na tomto odkaze: <https://filozofie.phil.muni.cz/konference/fzhu>.

Úvodní slovo si vzal Jiří Raclavský (KF FF MU). Posluchače i přednášející uvítal, zhodnotil předchozí dva ročníky konference jako úspěšné a upozornil na důležitost jednoho ze základních cílů studentských konferencí – setkávání studentů nejen z různých oblastí filozofie, ale i z jiných oborů, kterým může filozofie svými myšlenkami přispět. Tím se otevírá prostor pro nové myšlení nebo alespoň nahlížení na klasické problémy z nového úhlu pohledu.

Následoval první blok příspěvků, zabývajících se etickými tématy. Jako první vystoupil Jan Greguš (KF FF MU Brno) s příspěvkem *Evropské pendulum: Interrupce mezi ultra-konzervativismem a ultra-liberalismem*. Věnoval se v něm problematice umělého přerušení těhotenství, představil jednotlivé legislativy evropských zemí, na nichž následně ukázal, že je interrupce metaforickou oscilací kyvadla mezi dvěma extrémními polohami – ultra-konzervativismem a ultra-liberalismem. V závěru příspěvku hájil stanovisko zlaté střední cesty mezi těmito extrémny, a tedy dostupnost interrupcí do konkrétního týdne těhotenství pro všechny. Téma se setkalo s mnoha reakcemi posluchačů a diskuze se ubírala směrem k nalezení konsenzu v otázce, v jakých případech interrupci povolit a zda je její vykonání ve vyšším stupni těhotenství morálně v pořádku.

Druhým vystupujícím byl Jan Brázdil (KF FF MU Brno) s příspěvkem *Šťastný život, dobrý život, ušlechtilý život*, v němž se věnoval otázce, jak poznáme, zda žijeme správně, jaký život bychom považovali za úspěšný a zda by takový život bylo možné považovat za obdivuhodný. Cílem příspěvku bylo přimět posluchače k rozvaze nad různými otázkami spojenými s kvalitou života a také jasněji vyložit pojetí blaženého života v klasické etice ctnosti ve srovnání s jinými koncepty zdařilého života.

Druhý etický blok započal příspěvkem Terezy Nečasové (KF FF MU Brno) s titulem *Čína o krok napřed – kontroverze a rizika genových manipulací*, který se zabýval čínským případem neetické genové manipulace u lidských dvojčat z roku 2018. Příspěvek byl zaměřen na analýzu případu a vyvození rizik spojených s genovými manipulacemi, které mohou rozvoj výzkumu v tomto oboru výrazně omezit nebo zcela zastavit.

V následujícím příspěvku *Za horizontom prirodzenej evolúcie: Evolučná teória v transhumanistických úvahách o vylepšování člověka* se Patrícia Dudíková (KF FF MU Brno) zaměřila na používání ideje evoluční teorie v transhumanistických úvahách o vylepšování člověka. Autorka došla k názoru, že přesto, že je evoluční teorie považována za východisko úvah o technologickém vylepšování člověka, pojetí evoluce transhumanistů je nepřesné a výrazně přizpůsobené specifickým potřebám jejich teorie.

Třetí blok příspěvků, tentokrát z oblasti ontologie, otevřela Karolína Zapařáčková (KF FF MU Brno) s příspěvkem *Bergsonovo Trvání a čas z hlediska kvantové teorie*. V něm autorka ukázala, že čas je možné nahlížet z více hledisek, a položila si otázku, jakou podobu má čas z hlediska subjektivního vnímání a zda lze nalézt shodu mezi Bergsonovým trváním a kvantově pojímaným časem, tedy zda může kvantová teorie nějakým způsobem podpořit Bergsonův koncept. Její odpověď byla záporná.

Druhý příspěvek – *O kategorii istoty* – přednesl Filip Knižka (KFiL FF UCM Trnava), jehož cílem bylo zaměřit se na problémy, které přináší Wittgensteinova kritika Descarta. Autor vycházel z faktu, že oba zmínění filozofové hovoří o kategorii jistoty, ale každý přichází k jiným závěrům. Wittgenstein s pojetím Descarta nesouhlasí a autor příspěvku se domníval, že díky této kritice je možné na Descartovo pojetí nahlížet z jiné perspektivy a interpretovat jeho myšlenky jiným způsobem. Autor sám si byl vědom faktu, že oprávněnost kritiky ještě není dostatečně prozkoumaná a diskuze k tomuto příspěvku byla z tohoto hlediska velmi plodná.

V posledním bloku svůj příspěvek *Lukasiewiczova trojhodnotová logika a její axiomatizace* představila Silvie Michalíková (KFi FF OU Olomouc). Věnovala se nejen axiomatizacím Lukasiewiczovy trojhodnotové logiky, ale také diskuzím mezi jejich autory i kritiky; velkou pozornost věnovala také českému logikovi Miroslavu Mlezivovi. Ten ve svých pracích detailně rozebírá systémy axiomů s různými primitivními funktory a ukazuje, že jím navržené systémy jsou funkcionálně úplné, a to prostřednictvím zprostředkované axiomatizace. Příspěvek poukazyval na to, že navazování na výsledky předchůdců s sebou nese riziko, že vlastní práce přijde vniveč, pokud se výsledky původní práce ukáží jako chybné. Autorka poukázala na takovou situaci – Mateusz Radzki upozornil na chyby v pracích J. Slupeckého, čímž nevědomky kritizoval i Mlezivu, jenž na Slupeckého práce navázal.

Poslední příspěvek celé konference s názvem *Prináša iluzionizmus niečo nové do súčasných diskusií o vedomí?* spadal do oblasti filozofie mysli a přednesla jej Katarína Sklutová (KFDF FiF UK Bratislava). Cílem jejího příspěvku bylo představit iluzionismus o fenomenálním vědomí vzhledem na jeho aktuálnost v současných diskusích o vědomí. Mnozí filozofové byli podle autorky na základě eliminativismu o fenomenálním vědomí vedeni k závěru, že iluzionismus je pouze návratem k scientismu. Autorka s tímto tvrzením nesouhlasila a prezentovala názor, že je v současnosti adekvátní považovat iluzionismus za stále vlivnější koncepci vědomí jak na půdě filozofie mysli, tak na půdě věd o vědomí. Autorka se tak ve svém příspěvku soustředila na aktuálnost této pozice pro současné diskuze o vědomí.

Závěrem je možné konstatovat, že konference byla úspěšná a především přínosná. Magisterští a doktorští studenti získali možnost setkat se s kolegy z jiných pracovišť a s tématy, s nimiž by se za normálních okolností nesetkali. Vzhledem k vysokému počtu návštěvníků byly také diskuze velmi přínosné a zahrnovaly velké množství různých pohledů a názorů na konkrétní představené filozofické problémy. Věříme, že bude následující ročník konference

stejně úspěšný jako tento a opět se na Katedře filozofie v Brně setká množství studentů i akademiků z různých oblastí filozofie, kteří mají zájem své zaměření nejen představit, ale také konzultovat v diskuzích.

Mgr. Tereza Nečasová

Doktorandka Katedry filozofie, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita
Arna Nováka 1, 602 00 Brno, Česká republika
438288@mail.muni.cz

Toto dílo lze užít v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-NC-ND 4.0 International (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>). Uvedené se nevztahuje na díla či prvky (např. obrazovou či fotografickou dokumentaci), které jsou v díle užity na základě smluvní licence nebo výjimky či omezení příslušných práv.
